

Spørgsmaal sig ikke som noget Partispørgsmaal; jeg staaer overhovedet ligesaa lidt i denne Sag som i nogen anden paa noget Parti-standpunkt. Jeg vil ligesaa lidt være med til at vedtage en Bestemmelse, som kunde bevirke, at Fæsterne bleve utilboelige til at kjøbe deres Fæstegaarde, som jeg vilde være med til at vedtage et Forslag, som gif ud paa at tilveiebringe en Tilstand, som kunde gjøre Godsæierne mindre tilboelige til at sælge. Jeg fastholder den Anskuelse, jeg udtalte ved 2den Behandling, og jeg kan ikke Andet end særdeles meget anbefale Thinget at vedtage dette Endringsforslag, thi om man end ikke vil gaae saa vidt, at man vil sige, at denne Bestemmelse om et Afslag i Afgiften for de første Aar hyppigt vilde blive anvendt til Omgaaelse af Lovgivningen, saa er jeg dog overbevist om, at Enhver vil erkjende, at denne Bestemmelse i Lovforslagets § 2 ikke udelukker Muligheden af Forpagtningens Dybør forinden de 50 Aar; og paa den anden Side vil Ingen kunne nægte, at Endringsforslaget, saaledes som det foreligger, i høj Grad siffrer Variigheden af Forpagtningen i de 50 Aar. — Hvad de Betragtninger angaaer, som en æret Lands-tingsmand for 8de Kreds (Bonne) gjorde gjældende, da skal jeg henholde mig til, hvad der derpaa blev svaret af den ærede 1ste Lands-tingsmand for 1ste Kreds (Madvig). Det er ikke frie Forpagtninger, som her omhandles, det er et heelt andet Forhold. Naar det ærede Medlem ytrede, at man ikke kunde antage, at Eysthavere til saadanne Forpagtninger ikke skulde være saa uddannede Landmænd, at de jo nok vilde vide at tage vare paa deres Fordeel ved at see fremad udever en længere Aarrække, saa troer jeg netop, at det vil være de meest uddannede Landmænd, som ville see deres Fordeel i, naar det ikke kan være anderledes, at lyde saa høit for de første 9 Aar, at de faae Forpagtningen ialfald for disse Aar, istedetfor Suiet at faae. Det ærede Medlem har fuldstændig godtgjort, at han, saakremt han, da han begyndte sin Virksomhed som Forpagter, skulde have svaret den høist mulige Afgift strax, længere hen i Forpagtningstiden ikke vilde have kunnet vedblive Forpagtningen. Det forekommer mig, at det

maa være rigtigt at vedtage det Forslag, som findes under Nr. 1.

J. Andersen: Den høitærede Minister mindede mig om, at jeg i Forslaget under Nr. 2 ikke havde tilstrækkeligt tydeligt betegnet, at Dvægbesætningen skulde følge med; saaledes troer jeg, han udtalte sig. Men det har heller ikke været min Mening; det er meget sjældent, at den følger med Gaarden, og jeg har ikke ved denne Bestemmelse villet paalægge Godsæieren en større Forpligtelse end den, der gjælder med Hensyn til Fæstesteder. Der følger i Reglen kun Heste og Vogne, Plouge, Garver, Volsredskaber og Saaseb med, men derimod ingen Køer eller andet Inventarium, og derfor har jeg ikke villet optage det her; jeg har kun villet henvise til den gamle Forordning af 8de Juni 1787 § 6, som tydeligt udtaler dette. — Jeg skal ligeoverfor den ærede Lands-tingsmand for 8de Kreds (Bonne), som fortalte, at han i sin Unndom havde været Forpagter, og, saavidt jeg forstod ham, fri Forpagter, bemærke, at jeg ogsaa har været Forpagter i mange Aar, og altsaa ogsaa har prøvet dette Forhold; men det er et ganske andet Forhold, hvor Forpagtningen er fri og kun for nogle Aar, end naar man forpagter en Bondegaard. Den ærede Minister gjorde den Beregning, at, naar der af en Gaard skulde svares 15 Rd. aarlig pr. Tønde Land, saa vilde Afslaget i de første 9 Aar blive 3 Rd. pr. Tønde Land. Men stiller jeg mig nu paa det samme Standpunkt, som den ærede Minister gif ud fra, nemlig, at Forpagteren ikke skulde kunne taale at svare Afgiften i de første Aar, saa siger jeg: kan han ikke det, saa er det Godsæieren, der derved er uheldigt stillet, saa tager Godsæieren derved, idet han ikke kan være siffer paa, at Gaarden efter 9 Aars Forløb har modtaget de Forbedringer, som ere betingede i Forpagtningsscontracten. Betaler Godsæieren derimod for, hvad der bliver gjert, saa er han siffer paa, at det bliver gjert. Jeg troer ikke, at det altid er Tilfældet, saaledes som det ærede Medlem for 8de Kreds meente, at Forpagteren skulde være fattig eller usormuende, men alligevel vilde det være meget vanskeligt at